

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Į 2018-10-19 Nr. (1.27E)2T-779

Teisingumo ministerijai

100 Atkurta
Lietuvai

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Finansų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjusi Teisingumo ministerijos pateiktą išvados gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2486“, projektą (toliau - Projektas) atkreipia dėmesį, jog Projekto 4 punktą tikslintinas, atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. spalio 16 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1025 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“, ir pagal nuo 2019 metų įsigaliosiančius mokesčių įstatymų pakeitimus minimalią mėnesinę algą uždirbančiam asmeniui tenkanti suma, atskaičius mokesčius, turėtų būti 395,80 euro.

N.Kukauskienė, tel. (8 5) 2390 203, el. p. nerija.kukauskiene@finmin.lt

44853279733223080.docx

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>, Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos tesingumo ministerijai

2018-10-23

Nr. (1.2.27-4) SD - 5586

į 2018-10-19

Nr. (1.27 E) 2T-779

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM) susipažino su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2486 “ projektu (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma **nepritarti** Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2486 (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siūloma mažinti išskaitų dydžius iš skolininkui priklausančios darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų bei davinių dalies, nevirsijančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA). Atsižvelgiant į tai, teikiame Nutarimo projektui pastabas ir pasiūlymus.

1. Naujausiais Lietuvos statistikos departamento duomenimis skurdo rizikos riba siekia 307 eurus vienam gyvenančiam asmeniui (2017 m. atlikto tyrimo duomenys), todėl nutarimo projekte siūlytume remtis naujausiais oficialiai skelbiamais skurdo rizikos rodikliais bei atsižvelgiant į juos pateikti atitinkamus skaičiavimus.

Nutarimo projekto 1 punkte pateikiama informacija, jog priėmus įstatymo projektą, kurio vienas iš siūlymų Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą 20 procentų išskaitą keisti 10 procentų išskaita, MMA uždirbančiam skolininkui po išskaitų atlikimo liktų 324,90 euro suma. Lyginant su naujausia skelbiama 307 eurų skurdo rizikos riba, ši suma nėra už ją daug didesnė, kaip teigiama Nutarimo projekte, ją skiria vos 18 eurų. Pažymėtina tai, kad pastaruosius kelerius metus skurdo rizikos riba, palyginus su praėjusiais metais, didėja labai panašia suma – 2017 m. ji padidėjo 16 eurų, 2016 m. – 15 eurų, 2015 m. – 18 eurų. Jeigu skurdo rizikos ribos didėjimo tendencija išliks panaši ir ateityje, tikėtina, kad MMA uždirbančiam skolininkui po atliktų išskaitų iš MMA artimiausiais metais liks mažesnė pinigų suma nei skurdo rizikos riba.

2. Skolininkui likusios sumos po atliktų išskaitų iš MMA Nutarimo projekte lyginamos su minimalių vartojimo poreikių dydžiu (toliau – MVPD), kuris 2018 m. sudaro 245 eurus. Pagal preliminarinius SADM skaičiavimus per ateinančius metus MVPD didės neženkiai: 2019 m. – 5 eurai, 2020 m. – 6 eurai. MMA kasmet didėja ženkliai suma – 20–30 eurų. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą, kuriame nustatyta MVPD apskaičiavimo metodika, MVPD yra skirtas bazinės socialinės išmokos, šalpos pensijų bazės, tikslinių kompensacijų bazės ir valstybės remiamų pajamų dydžiams nustatyti. MVPD apskaičiuotam dydžiui neturi įtakos MMA bei gyventojų pajamos. Todėl, vertinant skolininkams likusių sumų adekvatumą atlikus išskaitas iš MMA, tikslingiau naudoti skurdo rizikos ribą, kuri kasmet

apskaičiuojama pagal Europos Sąjungos mastu suderinta metodologiją įvertinus visų gyventojų pajamas.

3. Dėl įstatymo projekte siūlymo Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyti 20 procentų dydžio išskaitą vietoje nustatytos 30 procentų dydžio išskaitos. Nutarimo projekto 2 punkte pateikiama informacija ir skaičiavimai pagal pateiktą penkių vykdomųjų dokumentų išieškojimo pavyzdį ir remiantis jais daroma išvada, kad pritarus įstatymo projektui, nors iš skolininko išskaitoma suma ir sumažėtų, tačiau bendra mokėtina suma dėl užsitęsusio išieškojimo proceso ir su juo susijusių vykdymo išlaidų labai padidėtų, o tais atvejais, jeigu išieškomos ir palūkanos, skolos suma gali apskritai nemažėti, nes išieškotomis sumomis būtų padengiamos tik vykdymo išlaidos ir palūkanos. Iš pateikto informacijos nėra aišku, kuo bus palankesnė situacija, jeigu nebus pritarta Įstatymo projektu siūlomoms nuostatomis. Kiekvienas skolininkas suinteresuotas, kad nebūtų priskaičiuojamos papildomos vykdymo išlaidos bei palūkanos, todėl esant galimybei skolą sumoka kuo anksčiau. Atsižvelgiant į tai, siūlytume pateikti palyginamąją informaciją, kuri pagrįstų tiesioginę neigiamą (jeigu tokia yra) Įstatymo projektu siūlomų pakeitimų įtaką.

4. Nutarimo projekto 4 punkte yra pateikta informacija apie sumas, kurios liktų skolininkui, jeigu nebūtų priimti Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai bei atsižvelgiant į numatytą nuo 2019 m. sausio 1 d. patvirtinti 555 eurų dydžio MMA sumą – išskaičius 20 procentų skolininkui liktų 307,04 euro – suma, o išskaičius 30 procentų liktų 268,66 euro. Norėtume pažymėti, jog nepriėmus Įstatymo projekto skolininkui po atliktų išskaitų nustatytais procentiniais dydžiais likusi Nutarimo projekte įvardinta suma bus **beveik lygi arba mažesnė už skurdo rizikos ribą, kuri šiuo metu yra 307 eurai**. Atsižvelgiant į tai, nebus pasiekti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyti tikslai, kaip yra teigiama Nutarimo projekte, todėl siūlytume informaciją atitinkamai tikslinti.

5. Pažymėtina tai, kad didžioji dalis skolininkų yra socialiai pažeidžiami asmenys – žemas pajamas gaunantys, skurdą patiriantys gyventojai, kurie dėl susidariusių skolų ir šiuo metu antstolių taikomų aukštų skolų išieškojimo įkainių (už procesinių dokumentų parengimą, banko, pašto paslaugas ir t.t.) dažnai praranda realias galimybes grąžinti skolas, motyvaciją legaliai dirbti bei galimybes išbristi iš skurdo. Įstatymo projektu siekiama palankesnių finansinių sąlygų skolininkams gaunantiems MMA dydžio neviršijančias pajamas, taip pat pensinio amžiaus, negalią turintiems bei turintiems mažą darbingumo lygį skolininkams.

Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa), 117.1 papunktyje numatyta įgyvendinti aktyvias skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemones.

Teisingumo ministerijos duomenimis, skolų išieškotojai, kurie galėtų būti priskirti socialiai pažeidžiamoms grupėms, sudaro santykinai labai nedidelę visų su skolų išieškotojų dalį: nuo 2016 m. kovo 21 d. iki 2017 m. spalio 1 d. užvestų 380 733 vykdomųjų bylų, **išieškėjimai fizinių asmenų** naudai sudarė tik 11 642 atvejų arba **3 procentus** visų piniginių išieškojimų. Todėl, išieškotojai fiziniai asmenys, kurie **galimai yra socialiai pažeidžiami**, sudarys **dar mažesnį procentą**. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, siūlytume įvertinti Įstatymo projektu siūlomų pakeitimų teigiamą poveikį didesnės socialiai pažeidžiamos grupės atžvilgiu ir pakartotinai įvertinti Įstatymo projektą bei jam pritarti.

Viceministrė

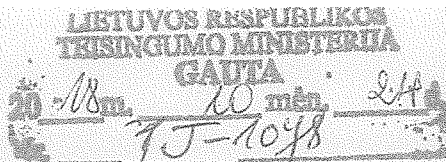
Eglė Radišauskienė

Grazina Šapalaitė, tel. 8 706 68128, el. p. Grazina.Sapalaite@socmin.lt

LIETUVOS
ANTSTOLIŲ
RŪMAI

15

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt
Originalas nebus siunčiamas

2018 10 23 Nr. S-24160-31333
I 2018 10 19

DĖL PASTABŲ VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI

Lietuvos antstolių rūmai susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2486“ projektu.

Informuojame, kad pritariame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekte išdėstyta pozicijai nepritarti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 ir 749 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1460 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2486.

Pažymėtina, kad 2018 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Civilinio proceso kodekso 736 str. pakeitimams, kuriais sumažinamos išskaitos iš darbo užmokesčio ir kitų jam prilyginamų pajamų, išieškotojams ženkliai sumažės išieškomos sumos bei pailgės išieškojimo procesas. Pavyzdžiui, pagal kelis vykdomuosius dokumentus nuo 2018 m. gruodžio 1 d. bus išskaitoma nuo darbo užmokesčio dalies, neviršijančios MMA 30 procentų vietoje buvusių 50 procentų, ir nuo darbo užmokesčio dalies, viršijančios MMA, 50 procentų vietoje buvusių 70 procentų. Todėl siūlytume realiai įvertinti situaciją ir tik po to priimti įstatymų pakeitimus, kurie dar daugiau palengvintų skolininkų padėtį, pažeidžiant sąžiningų kreditorių teisėtus lūkesčius. Manome, kad turi būti laikomasi vykdymo proceso šalių teisių ir interesų balanso.

Valdytoja

Dovilė Satkauskienė

I. Matuolytė, el. paštas: indre@antstoliurumai.lt

Asociacija Lietuvos antstolių rūmai, Juridinio asmens kodas 126198978
Konstitucijos pr. 15, LT-09319 Vilnius, tel. (8 5) 2750067, el. p. info@antstoliurumai.lt
Sąskaitos Nr. LT92 4010 0424 0031 5815, Luminor Bank AB, Banko kodas 40100

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Kopija:

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

(siunčiama tik el. paštu)

Kam
Žinai
Kopija
2018 m. spalio 22 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 570, 629, 631, 663, 668, 688, 689, 736, 739, 746 IR 749 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1460 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2486

Gerbiami Teisingumo ministerijos atstovai,

Ilgametė skolų išieškojimo tvarka, kuomet iš minimalaus darbo užmokesčio buvo galima išskačiuoti iki 50 procentų atlygio, nesuteikdavo žmonėms realių galimybių grąžinti skolas, neskaitino jų dirbti legaliai ir vedė į skurdo ir neaktyvumo spąstus. Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių skurdo ir socialinės atskirties mažinimo bei žmogaus teisių srityje, džiaugiasi šiemet įsigaliojusia nauja skolų išieškojimo tvarka, numatančia mažesnes išskaitas, nes jau dabar stebi didėjančią žmonių motyvaciją dirbti bei viltį grąžinti skolas.

Vis dėlto, palaikome siūlymus įstatymo projekto Nr. XIII-2486 siūlymus taikyti 20 proc. išskaitymą nuo minimalaus darbo užmokesčio tiems žmonėms, kurie turi dvi ar daugiau vykdomųjų bylų atsižvelgiant į žemiau nurodytus argumentus:

1. Nors sumažintos išskaitos neabejotinai palengvins įsiskolinusių asmenų padėtį, tačiau nepakankamai prisidės prie skurdo ir neaktyvumo spąstų sumažinimo, o taip pat neužtikrins oraus pragyvenimo lygio. Primename, kad Seimo priimtas Vyriausybės projektas buvo orientuotas tik į MVPD (minimalių vartojimo poreikių dydžio, šiuo metu – 245 Eur) apsaugojimą, nes nuskaičius 30 proc. nuo MMA lieka vos daugiau nei MVPD. Būtina atkreipti dėmesį, kad MVPD apima tik minimaliausius poreikius, kurie reikalingi patenkinti gyvybiškai būtiniams poreikiams. Tuo tarpu **dirbančiam žmogui yra svarbu ne tik palaikyti savo egzistenciją, bet ir turėti galimybę oriai gyventi.**
2. Dabartiniame projekto Nr. XIII-2486 siūlomą atveju – nuskaičiuoti 20 proc. nuo MMA (jei žmogus turi daugiau nei vieną bylą) – nuo 2019 m. žmogui, uždirbančiam minimalų atlyginimą, liktų 315,2 Eur disponuojamų pajamų. Naujausiais Statistikos departamento duomenimis skurdo rizikos riba siekia 307 Eur. Taigi, **minėti siūlymai užtikrintų, kad vienas gyvenantis asmuo, dirbdamas ir mokėdamasis skolas, gyventų aukščiau skurdo rizikos ribos.**
3. Norint pasiekti reikšmingų pokyčių, būtina imtis ryžtingų veiksmų. **Žmogui, racionaliai priimant sprendimą, ar išeiti iš šešėlio ar paramos sistemos, yra itin reikšminga, kokia dalis jo algos bus išskaityta – trečdalis ar penktadalis.** Manome, kad šiuo atveju dešimties procentų skirtumas tarp išskaitų dydžių yra lemtingas žmogaus apsisprendimui. Tuo tarpu neryžtingi sprendimai neduos laukiamo reikšmingų rezultatų.
4. Pabrėžiame, kad **pragyvenimui paliekant didesnę pajamų sumą ir taip užtikrinant žmogaus oriam pragyvenimui reikalingą sumą, ženkliai sumažėja tikimybė, kad susidarys naujos skolos.** Tuo tarpu taikant griežtesnius išieškojimus ir paliekant mažesnę sumą, reikalingą pragyvenimui, žmogui trūksta pajamų, reikalingų apmokėti būtinąsias paslaugas, tame tarpe ir komunalinius mokesčius ar viešojo transporto paslaugas. Taip pat asmuo gali būti linkęs dar daugiau skolintis. Taip klimpstama į vis gilesnę skolų duobę ir uždara skurdo ratą.

5. Taikant 20 proc. išskaitas būtų geriau apsaugotos senatvės pensiją gaunančių ir žmonių su negalia, gaunančių netekto darbingumo pensijas, pajamos. Tai yra labai svarbu, nes pensijinio amžiaus žmonės ir žmonės su negalia, turintys mažą darbingumo lygį, **paprastai neturi kitų galimybių užsitikrinti didesnes ir pakankamas pragyvenimui pajamas**.
6. Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyrius 2016 metais atliko kai kurių ES valstybių (Airijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Jungtinės Karalystės, Vokietijos ir kt.) išieškojimo iš darbo užmokesčio apžvalgą, kurioje nurodyta, kad iš minimalaus atlyginimo kai kuriose šalyse apskritai neišieškoma, o daugumoje valstybių 20 - 30 proc. išieškoma tik nuo tos dalies, kuri viršija MMA. Taigi, **nors Seimo sprendimu išskaitų dydžiai buvo sumažinti, jie vis tiek 1,5-2 karto didesni nei paminėtose valstybėse.**
7. Primename, kad tokius siūlymus palaiko 100 nevyriausybinių organizacijų ir 3000 Lietuvos gyventojų, pasirašiusių peticiją.

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais, raginame Seimo narius palaikyti teisės aktų projektus, suteikiančius asmenims realias galimybes grąžinti skolas.

Atsakyti prašome el. paštu:

jurgap@osf.lt

info@stopskurdas.lt

birute@lchr.lt

Koalicija „Galiu gyventi“

Jurgita Poškevičiūtė

Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas

Aistė Adomavičienė

Lietuvos žmogaus teisių centras

Birutė Sabatauskaitė

Organizacijų ir fizinių asmenų parašai, palaikantys kreipimąsi į Seimo narius dėl išskaitų mažinimo.